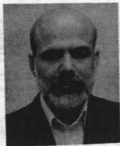

یک کار فرهنگی بزرگ

لوح فشرده نمایه، کاری ارزشمند و گرانسنگ در عرصه مطبوعات

مهندس مهدی معین فر

دبیرخانهٔ هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با احصاء و پردازش مقالات روزنامه‌ها و نشریات علمی و فرهنگی و انتشار نسخه چاپی و الکترونیکی مجله نمایه و ایجاد شبکه‌ای فعال، بخش عمده‌ای از نیازهای روزنامه‌نگاران، پژوهشگران و نهادهای علمی و فرهنگی را برطرف کرده که به تعبیر فرهیختگان به مثابه حافظه جمعی مطبوعات تلقی می‌شود و چارهٔ اساسی و جامع در امر پژوهش است با مشارکت و تبادل اطلاعات می‌تواند بیش از پیش مورد توثق قرار گیرد.

انتشار لوح فشرده نمایه، از ابتدای سال ۱۳۷۷، طرح جدیدی و منحصر به فرد دیگری است که به طور بی سابقه‌ای امکان دسترسی به متن مقالات، تمام روزنامه‌ها و مجله‌ها را به وجود آورده است. در هر لوح فشرده ۳۰۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰ مقاله، چنانکه قبلاً هم اشاره کردیم با قابلیت جستجو در اقلام مقاله‌شناسی؛ پدید آورنده، عنوان، موضوع و نام نشریه با حدود تئریسی سی هزار صفحه کاغذ قطع رحلی قابل چاپ مجده، درج شده است. شماره این صفحات در پایان هر سال بالغ بر دویست هزار برگ است و هر سال به همین تعداد صفحه بر حجم اطلاعات قبلی افزوده می‌شود. از این روی

کاربرد لوح فشرده نمایه (Compact disk) برای احیاء و حضور فعال در صحنه علمی و فرهنگی کشور امری ضروری و اجتناب ناپذیر است.

مهدی رضایی

گلچرخ به جناب آقای مهندس مهدی معین فر دبیر کل دانشمند و فرهیخته هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور و به همکاری ایشان به ویژه جناب آقای مهدی رضایی، طراح و مجری این لوح فشرده در اجرای این امر پیشرفته و امروزی صمیمانه تبریک می‌گوید و توفیق روزافزون ایشان را از خداوند غناستار است.

هرچند مفهوم کتابخانه به معنای محل نگهداری اطلاعات، به عصر باستان بازمی‌گردد؛ رشد و توسعهٔ سریع علوم، در قرون اخیر، به ویژه سده‌های معاصر، تغییر بنیادین در تعریف کتابخانه به معنای محل نگهداری اطلاعات؛ به وجود آورده است.

امروز، کتابخانه‌ها به عنوان مرکز توزیع اطلاعات جامعه و کتابخانه‌های عمومی، در صورت برخورداری از شرایط مناسب، به عنوان قلهٔ رفیع اطلاعات محسوب می‌شوند. اطلاعاتی که در طراحی، تدوین روش‌ها، نگهداری، بهره‌برداری و راهبردها، نیاز محققان و مدیران را در برنامهریزی، سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری، برمی‌آورد و پردازش آن اهمیتی همپایهٔ تحقیق می‌یابد.

نسخهٔ چاپی مجلهٔ نمایه که از سال ۱۳۷۰، احصاء و پردازش اطلاعات مندرج در روزنامه‌ها و نشریات علمی و فرهنگی را مورد توجه قرار داد؛ فصل مشترکی بین محتوای مطبوعات و علوم اطلاع‌رسانی پدید آورد.

در میان وسایل ارتباط جمعی، مطبوعات دارای ویژگی‌های ممتازی است که هیچ یک از دیگر وسایل، توانایی‌ها و شفافیت‌های آن را ندارد.

روزآمدی مندرجات، درج مقالات متعدد و متنوع و اهمیت انتخاب پیام، مطبوعات را در چنان وضعیتی قرار می‌دهد که می‌توان از ابعاد و زوایای مختلف، آنها را مورد بررسی قرار داد.

نمایه که تبلور جنبه‌ای از اعتبار مطبوعات در مرجعیت آن به عنوان مجموعه اطلاعات است، با انکشاف منابع اطلاعاتی روزنامه‌ها و نشریات علمی و فرهنگی، عملاً امکان استفاده از این منابع ارزشمند را فراهم ساخته است.

لوح فشرده نمایه که در پی انتشار نسخه چاپی و الکترونیکی و ایجاد شبکه نمایه عرضه می‌شود و هر نسخهٔ ماهانه آن، بیش از شانزده هزار صفحه از مقاله‌های مندرج در روزنامه‌ها و نشریات علمی و فرهنگی را با قابلیت جستجو در اقلام مقاله‌شناسی؛ پدیدآورنده، موضوع، عنوان و نام نشریه دربر دارد؛ حاصل ارادهٔ فرهنگی و فرهیختگی دبیرکل هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور آقای مهندس معین فر و نیز دانش و تلاش جمعی از کارشناسان دبیرخانهٔ هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور به سرکردگی و اشراف آقای مهدی رضایی و جزو بخشی از طرح‌های این دبیرخانه برای پیشبرد امر اطلاع‌رسانی در کشور است.